

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تشدید مجازات مترددین به فلسطین اشغالی و اصلاح مواد

(۲۴) و (۳۶) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱»

مقدمه

اعمال ممنوعیت یا محدودیت در تردد اتباع به برخی کشورها در عرصه بین الملل امری است که می توان آن را در چارچوب حق حاکمیت دولت ها در تنظیم سطح روابط با سایر کشورها براساس اصول و سیاست خارجی آنها قابل پذیرش دانست. اعمال چنین محدودیتی در قالب اجرایی نمودن بند «الف» ماده (۲۱۰) قانون برنامه پنجم توسعه قابل ارزیابی می باشد. این بند در تبیین وظایف وزارت خارجه مقرر می دارد: تنظیم سطح روابط و مناسبات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با کشورهای دارای دیدگاه ها و مواضع غیرهمسو با جمهوری اسلامی ایران.

در کشور ما نیز قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ با پیش بینی این موضوع به دولت اجازه داده است در موارد مقتضی از مسافرت اتباع خود به برخی کشورها جلوگیری به عمل آورد. بر همین اساس دولت از این امکان قانونی خود تنها درخصوص ممنوعیت مسافرت به سرزمین فلسطین اشغالی در قالب تصویب نامه مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲ استفاده کرده است. ضمانت اجرای پیش بینی شده برای مسافرت به کشورهایی که سفر به آنها ممنوع یا محدود اعلام شده در ماده (۳۶) قانون گذرنامه عبارت است از حبس تأدیبی از یک ماه تا ۳ ماه و یا پرداخت غرامت از یک هزار ریال تا ده هزار ریال و یا به هر دو مجازات. لازم به ذکر است مجازات حبس مندرج در این ماده به استناد قانون باید به جزای نقدی تبدیل شود بنابراین عملاً درحال حاضر ضمانت اجرای مذکور در ماده (۳۶) فقط به جزای نقدی منحصر می باشد.

ارزیابی

تبیین ضمانت اجرای کیفری در قانون گذرنامه برای نقض ممنوعیت مسافرت حاکی از اهمیت موضوع می باشد. با این حال با توجه به رخدادها و وقایع تأسف باری که در مقدمه توجیهی طرح به آن اشاره شده است و با عنایت به میزان مجازات های پیش بینی شده در قانون گذرنامه که مجازات خفیفی می باشد به نظر می رسد افزایش و تقویت این مجازات ها در جلوگیری از بروز حوادث مشابه اثرگذار است.

لذا طرح مورد بحث در راستای تقویت ضمانت اجرا و کارآمد نمودن جنبه بازدارندگی ماده (۳۶) قانون گذرنامه در جلوگیری از تردد به کشورهایی که ممنوعیت و محدودیت مسافرت به آنجا توسط دولت اعلام می شود مطرح گردیده است.

پیشنهاد

با توجه به اینکه برخی از هموطنان به دلایل مختلف ناچار به مسافرت به کشورهایی که سفر به آنها ممنوع یا محدود اعلام می شود هستند لازم است با صراحت به استثناء نمودن مسافرت چنین افرادی مبادرت شود. به همین جهت در ماده (۱) طرح مزبور تبصره ای در ذیل ماده (۲۴) اصلاحی به این شرح پیشنهاد شده که در گزارش کمیسیون حذف شده است.

تبصره - در مورد کشورهایی که مسافرت اتباع ایران به آنها ممنوع یا محدود است با کسب اجازه قبلی از وزارت امور خارجه با ذکر دلایل، سفر بلامانع است.

لذا پیشنهاد می شود این تبصره به متن مصوب کمیسیون درخصوص اصلاح ماده (۳۶) الحاق گردد با این توضیح که تبصره مذکور به عنوان تبصره ماده (۳۶) اصلاحی قرار گیرد.

نتیجه گیری

تصویب طرح پیشنهادی با اصلاحات به عمل آمده در عنوان و محتوا در گزارش کمیسیون البته با الحاق تبصره مندرج در ماده (۱) طرح، به ماده (۳۶) اصلاحی پیشنهاد می گردد.